

OD REDAKCJI

Bogaty dział artykułów otwiera studium Roberta Warchała, w którym autor przybliży główne idee augustyńskiej ontologii oraz zaznajamia czytelnika ze współczesnymi interpretacjami tego zagadnienia. W odróżnieniu od innych filozofów swojej epoki, biskup z Hippony docenił rolę ciała, które, w jego mniemaniu, nie tylko wpływa na poznanie zmysłowe, ale także stanowi istotny aspekt ludzkiej natury. Na baczność uwagę zasługuje również wyeksponowana przez św. Augustyna problematyka duszy. Starochrześcijański pisarz zasygnalizował antropologiczny pluralizm, w świetle którego człowiek nie jest układem neuronów lub kawałkiem materii, lecz pozostaje unikatową całością fizyczno-duchowej jedności.

Następnie ks. Lech Wołowski podejmuje zagadnienie mariologii społecznej Tischnera. Ten wybitny polski autor znany jest ze swojego zaangażowania społecznego i naukowej refleksji w tym zakresie. Prawie zupełnie nieznaną jest jednak jego myśl mariologiczna. Tymczasem właśnie w jego pracach odszukać można wskazówkę, że właściwie uprawiana mariologia może stać się wyjątkowo owocnym impulsem dla prawidłowego rozwoju badań nad relacjami społecznymi. Autor podejmuje szczegółowe studium tak postawionego zagadnienia na podstawie trzech prac wymienionego wyżej myśliciela: jego adwentowego kazania maryjnego, *Książeczki Pielgrzyma* oraz *Pomocy w rachunku sumienia*.

W następnej publikacji autorstwa Piotra Kopca zapoznajemy się z krytyką kapitalizmu, która jest w ostatnich kilkunastu latach coraz częstszym polem zainteresowania teologów. Motyw ten jest także częstym przedmiotem oficjalnego nauczania Kościołów i organizacji ponadwyzna-

niowych i ekumenicznych. Współczesny kapitalizm jest często ujmowany jako wywołujący zagrożenie zarówno dla społeczeństwa i środowiska naturalnego, jak i jednocześnie jako poważna przyczyna sekularyzacji i dechrystianizacji. Celem artykułu jest prezentacja fragmentu refleksji Johna Milbanka, odnoszącego się do krytycznej oceny kapitalizmu i ukazanie jej na tle podsumowania najważniejszych teologicznych punktów programowych szkoły Radykalnej Ortodoksji, teologicznego środowiska, którego Milbank jest liderem.

Z kolei w swoim opracowaniu ks. Sławomir Jeziorski podejmuje próbę odczytania treści teologicznych dwóch kolekt specjalnego formularza mszalnego za synod lub sobór, którego treść wyraża właściwe takim zgromadzeniom linie teologiczne. Na podstawie analizy tekstów zostają wyszczególnione pewne elementy teologiczne, które, jako wspólne dla obu oracji, mogą być liniami przewodnimi dla *modus vivendi* Kościoła synodalnego. Owocem takiej syntezy jest wizja Kościoła, który pielgrzymuje ku Ojcu, a napełniany Duchem Świętym, rozeznaje to, co Bogu jest miłe, i podążając za tym, wzrasta w poznaniu prawdy i własnej świętości.

W następnym artykule ks. Bogusław Migut wypowiada się na temat ofiarniczego wymiaru Eucharystii jako podstawy jej więzi z misterium Chrystusa i życiem chrześcijańskim. Ofiara Chrystusa jest najpierw duchową ofiarą Jego życia dla Ojca i braci, na krzyżu staje się ofiarą krwawą, nie przestając być ofiarą Jego bosko-ludzkiego serca (ducha), a dzięki ekonomii sakramentalnej jest ona aktualizowana na ołtarzach świata, aby przyłączyć duchowe ofiary wiernych. Całe życie chrześcijanina ma stawać się ofiarą duchową, czyli kultem w Duchu i w prawdzie w łączności z ofiarą eucharystyczną. Wszystko, co Jezus uczynił, powiedział i wycierpiał, miało na celu na nowo skierować człowieka do jego pierwotnego powołania. Ten cel przechowywany jest i przekazywany w Eucharystii, zwłaszcza dzięki jej wymiarowi ofiarniczemu. Eucharystia nie jest ozdobnikiem życia chrześcijańskiego, ale źródłem przemiany życia, a tym samym miejscem realizacji „kultu w Duchu i prawdzie (J 4,24) oraz kultu Boga z Logosem i na wzór Logosu w podporządkowaniu życia Bogu (Rz 12,1). Na tej podstawie widać wyraźnie, że ponowne odkrywanie ofiarniczego wymiaru Eucharystii przyczynia się do jej większego powiązania z misterium Chrystusa i życiem chrześcijańskim.

Z kolei diakon Mateusz Brzeziński w swoim opracowaniu stawia pytanie o wpływ zbawczych misteriów Jezusa Chrystusa na inteligentne życie we wszechświecie. Impulsem do podjęcia tego zagadnienia stały się coraz powszechniejsze badania przestrzeni kosmicznej. Największe organizacje zajmujące się badaniem wszechświata jako takiego z coraz większą intensywnością prowadzą poszukiwania planet zdolnych do życia a co za tym idzie również i życia mogącego rozwinąć się również w innych ostępach przestrzeni. Im więcej odkrywamy egzoplanet podobnych do ziemi, obiegających swoje gwiazdy w tak zwanej ekosferze tym częściej pytamy o ewentualnych mieszkańców tychże planet. Logicznym następstwem prowadzonych badań jest więc pytanie o wiarę tychże obcych nam istot. Czy są osobami? Czy popełniły grzech pierworodny? Czy ich zbawicielem jest Jezus ukrzyżowany i zmartwychwstały, czy też ich odkupienie dokonało się na innej drodze? Na postawione pytania nie ma i póki co nie może być jasnej odpowiedzi jednakowoż to wcale nie oznacza, że nie powinniśmy jej szukać.

Następnie Damian Kuchta omawia przemówienie Benedykta XVI wygłoszone w Kolegium Bernardynów w Paryżu 12.09.2008 r. Podczas przemówienia Papież przekonywał, że Europa ze swoją kulturą od początku kształtowania swej świadomości zbudowana jest na poszukiwaniu Boga. Wskazał na potrzebę ewangelizacji, mającej budzić na nowo pragnienia poszukiwania Boga poprzez kulturę, która we współczesnym świecie przeżywa kryzys oderwania od wartości religijnych. Przemówienie Benedykta jest więc pełnym nadziei wołaniem o powrót do źródła, jakim jest Słowo, kształtujące ludzki intelekt na obraz i podobieństwo Stwórcy.

Problematykę papieską kontynuuje w swoim artykule Michał Mikołajczak, który podejmuje próbę opracowania dawnych zwyczajów i tradycji towarzyszących liturgii papieskiej. Poprzez podjętą analizę dokumentów i opracowań zostały ukazane zależności, jakie zachodzą między liturgią Kościoła katolickiego a ceremoniałem dyplomatycznym.

W dalszej kolejności Tomasz Skibiński OFM prezentuje czynniki wpływające na wybór modelu posługi w parafialnej w Niemczech. W tym celu przedstawia stan religijności poszczególnych Kościołów w Europie Zachodniej w kontekście wzmagających się prądów sekularyzacyjnych. Następnie omawia wzorce stosunków państwo–Kościół w Unii Europejskiej, w szczególności sposób zwracając uwagę na sposób finansowania

Kościół w poszczególnych krajach wspólnoty. Na zakończenie przybliży model duszpasterstwa parafialnego w Kościele niemieckim, który poprzez powyżej wskazane uwarunkowania przeszedł w ostatnich latach proces reorganizacji podstawowych struktur administracyjnych, jakimi są parafie.

W dziale „Familia” zamieszczamy opracowanie Tomasza Różańskiego mówiące o przemocy wobec ludzi starych w rodzinie.

Ks. Krzysztof Konecki